

Naalakkersuisut fremsætter hermed følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i forretningsorden for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Grønlands Selvstyre tilslutter sig Forslag til Lov om ændring af retsplejelov for Grønland, (Fjernkommunikation ved retsmøder om tvangsindgreb, forenklet fremgangsmåde for indhentelse af beslutning om telefonaflytning og teleoplysning, øvrig ajourføring m.v.)

(Naalakkersuisoq for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling)

Begrundelse

Formålet med lovforslaget er i relevant omfang at ajourføre retsplejelov for Grønland med ændringer, der er foretaget i den danske retsplejelov i perioden 1. juni 2023 til 31. december 2024. Lovforslaget har desuden til formål at gennemføre en række ændringer foreslået af myndighederne på Justitsministeriets område med henblik på at sikre, at loven er tidssvarende og tilpasset myndighedernes behov.

Det foreslås på den baggrund med lovforslaget for det første med henblik på ensretning i forhold til betegnelserne i den danske retsplejelov, at ændre stillingsbetegnelsen for den administrerende dommer ved henholdsvis Retten i Grønland og Grønlands Landsret til præsident.

Det foreslås for det andet, at der indføres en ny regel, hvorefter retten vil kunne beslutte, at den, der som væрге for en mindreårig part har anlagt eller appelleret en sag, helt eller delvis skal betale de sagsomkostninger, som det ellers ville påhvile den mindreårige part at betale. Rettens bestemmelse vil skulle træffes ud fra de oplysninger om sagen og den mindreårige part, der fremgår af sagens dokumenter, eller som i øvrigt er kommet frem for retten.

Det foreslås for det tredje, at der indføres en række ændringer i forhold til politiets efterforskningsværktøjer og processerne i forbindelse med kriminalsager ved retterne med henblik på at sikre, at reglerne er tidssvarende og effektive.

Det foreslås i den forbindelse, at der indsættes mulighed for, at politiet og en i sagen beskikket forsvarer kan deltage via fjernkommunikation i retsmøder under efterforskningen, der angår beslutninger om tvangsindgreb efter retsplejelovens kapitel 36 og 37. Det forudsættes, at denne mulighed primært vil blive anvendt i forbindelse med retsmøder, hvor der alene skal tages stilling til forlængelse af fristen, inden for hvilket indgrebet eller indgrebene kan foretages.

Ved de indledende retsmøder, hvor retten skal tage stilling til, om politiet må foretage indgreb, forudsættes det derimod, at muligheden med at deltage via fjernkommunikation kun vil blive anvendt, hvis afholdelse af retsmøde med fysisk fremmøde ikke kan afventes, eller det i øvrigt vil være uforholdsmæssigt, herunder af hensyn til transporttid og rejseomkostninger.

Det foreslås desuden at indføre mulighed for, at rettens beslutning om telefonaflytning eller teleoplysning i forbindelse med efterforskning af en række nærmere angivne grove og farlige

overtrædelser af kriminalloven vil kunne vedrøre den person, som indgrebet angår, i stedet for specifikke telefonnumre. Den foreslåede bestemmelse vil imidlertid forenkle proceduren, så politiet kun behøver at indhente én forudgående beslutning. De almindelige betingelser for telefonaflytning eller teleoplysning vil fortsat skulle være opfyldt i relation til hvert enkelt telefonnummer, der aflyttes eller indhentes teleoplysninger om på grundlag af en beslutning på personen i medfør af den foreslåede bestemmelse, ligesom der vil skulle ske en efterfølgende underretning af retten om bl.a. de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at der er bestemte grunde til at antage, at der fra de pågældende telefonnumre gives meddelelser til eller fra den person, som indgrebet angår. Spørgsmålet om lovligheden af aflytning eller teleoplysning gennemført på grundlag af en forudgående beslutning på personen kan indbringes for retten af den beskikkede forsvarer.

Derudover foreslås det, at der indsættes en ny bestemmelse med udtrykkelig hjemmel til at foretage hemmelig beslaglæggelse, hvis det er af afgørende betydning for efterforskningen. Der vil gælde de samme processuelle regler for hemmelig beslaglæggelse som for hemmelig ransagning i henhold til retsplejelovens § 415, stk. 2. Disse regler betyder navnlig, at retten vil skulle træffe beslutning om hemmelig beslaglæggelse eller godkende denne efterfølgende, at der vil skulle beskikkes en forsvarer for den, som indgrebet vedrører, og at der efterfølgende vil skulle gives underretning om indgrebet, medmindre retten efter anmodning fra politiet beslutter, at underretning skal undlades eller udsættes, f.eks. fordi underretning vil være til skade for efterforskningen, eller fordi hensynet til beskyttelse af fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder taler imod underretning.

I forhold til det processuelle foreslås det med henblik på at fremme behandlingen af kriminalsager, at der indføres hjemmel til forhåndsberømmelse af hovedforhandlingen. Forslaget indebærer, at retten, hvis det findes hensigtsmæssigt, forud for anklagemyndighedens indlevering af anklageskrift, på anmodning vil kunne forhåndsberømme hovedforhandlingen i sagen. Anmodning om forhåndsberømmelse vil kunne fremsættes af både anklagemyndigheden og sigtede (forsvareren). Bestemmelsen har til formål at nedbringe den samlede varighed af kriminalsager.

Det foreslås desuden, at den forenklede bødesagsproces indføres i Grønland, hvilket vil give domstolene mulighed for at afsige udeblivelsesdom i sager, hvor der er udstedt bødeforelæg, uden afholdelse af et retsmøde, medmindre tiltalte udtrykkeligt har anmodet om at få sagen behandlet i et retsmøde, og omstændighederne ikke taler imod at afsige udeblivelsesdom.

For det fjerde foreslås det med henblik på at mindske sagsbehandlingstiden i øvrige sager ved Grønlands Landsret, at der indføres kærebeegrænsning vedrørende Retten i Grønlands afgørelser om salær til beskikkede rettergangsfuldmægtige i civile sager, der er fastsat til højst 50.000 kr. Proces-bevillingsnævnet vil dog kunne give tilladelse til kære, hvis særlige grunde taler derfor.

Det foreslås endvidere for det femte med henblik på ajourføring, at der indsættes en ny bestemmelse om genoptagelsesadgang med henblik på at rette sig efter en endelig dom fra Den Europæiske Menneskerettigheds-domstol, som Danmark er part i. Formålet hermed er at sikre, at der ikke er tilfælde, hvor det i henhold til de gældende regler vil falde uden for Den Særlige Klagerets kompetence at genoptage sager, uanset at genoptagelse er begæret for at rette sig efter en dom fra EMD. Den foreslåede genoptagelsesadgang angår kriminalsager, hvad enten de er afgjort ved kredsretten, Retten i Grønland, Grønlands Landsret eller Højesteret.

Slutteligt foreslås det for det sjette indsat, at der ved udenretlige skriftlige forlig og gældsbreve, der er underskrevet digitalt, skal indleveres en skriftlig repræsentation af dokumentet til fogedretten, med henblik på at digitalt underskrevne købekontrakter skal kunne håndhæves i fogedretten.

Bemærkninger fra Naalakkersuisut til udkastet

Naalakkersuisut har et vedvarende ønske om, at justitsområdet er effektivt og tidssvarende og i overensstemmelse med befolkningens ønsker og retsfølelse. Dette indebærer blandt andet, at der skal gives domstolene de bedst mulige betingelser for at behandle sager hurtigt og med den fornødne kvalitet, så borgernes tillid til retssystemet opretholdes. Samtidig er det også vigtigt, at politiet har de fornødne redskaber til at opklare kriminalitet, der til stadighed bliver mere og mere kompleks.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Ingen.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv

Ingen.

Økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne

Ingen.

Ligebehandlingsmæssige konsekvenser

Ingen.

Høring

Justitsministeriet har stået for høringsprocessen, hvor relevante grønlandske myndigheder har været inddraget. Forslaget har været i høring fra den 10. december 2025 til den 14. januar 2026.

Bilag

1. Resumé
2. Udkast til Forslag til Lov om ændring af retsplejelov for Grønland, (Fjernkommunikation ved retsmøder om tvangsindgreb, forenklet fremgangsmåde for indhentelse af beslutning om telefonaflytning og teleoplysning, øvrig ajourføring
3. Kommenteret høringsoversigt